

देवतालको रौवाहीमा पोखरीमा डुबेर दुई किशोरीको मृत्यु

कलैया, १७ असोज/बाराको देवताल गाउँपालिका(६ मा जितिया पर्वमा पोखरीमा नुहाउने क्रममा डुबेर दुई किशोरीको मृत्यु भएको छ ।

पोखरीमा नुहाउन पुगेका स्थानीय राजेश पटेलकी १५ वर्षीया छोरी चाँदनी पटेल र भोला पटेलकी १६ वर्षीया छोरी निशा पटेलको डुबेर मृत्यु भएको जिल्ला प्रहरी कार्यालय बाराका निमित्त सूचना अधिकारी प्रहरी निरीक्षक राजाबाबु ठाकुरले जानकारी दिनुभयो ।

प्रहरीका अनुसार देवताल

गाउँपालिका(६ रौवाही स्थित पोखरीमा नुहाउन गएका बेला बालिकाहरु बेपत्ता भएका थिए । बेपत्ता भएको केहीवेरमा दुवै बालिका मृत भेटिएको हो ।

घटनालगत्तै उद्धार गरी दुवै किशोरीलाई उपचारका लागि कलैया प्रादेशिक अस्पताल ल्याइएको थियो । तर, चिकित्सकहरुले उनीहरुलाई मृत घोषणा गरेका थिए । मृतक दुवै किशोरीको शव पोस्टमार्टमका लागि प्रादेशिक अस्पताल कलैयामा राखिएको प्रहरीले जनाएको छ ।

बारा-२ का रास्वपा सांसद सिंहमाथि भेदभाव तथा अपमानजनक व्यवहार मुद्दा दर्ता

कलैया, १७ असोज/बारा क्षेत्र नं २ को रास्वपा सांसद चन्दनकुमार सिंहमाथि भेदभाव तथा अपमानजनक व्यवहार मुद्दा दर्ता भएको छ ।

उच्च अदालत जनकपुरको इजलास वीरगञ्जबाट भएको परमादेश अनुसार, गत असोज ६ गते जिल्ला प्रहरी कार्यालय बारामा रास्वपा सांसद सिंहमाथि मुद्दा दर्ता भएको हो ।

बाराकै देवताल गाउँपालिका(५ बस्ने ३१ वर्षीय गनपत कुमार महतोको जाहेरीले सांसद सिंहसहित १४ जनाविरुद्ध भेदभाव तथा अपमानजनक व्यवहार मुद्दा दर्ता भएको हो । उच्च अदालतको परमादेशमा सांसद सिंहमाथि उक्त मुद्दा दर्ता भएको बराका प्रहरी उपरीक्षक (एसपी) नरेन्द्र कुँवरले बताउनुभयो ।

उच्च अदालतको परमादेशले दर्ता भएपनि अनुसन्धान भइरहेको छ । तर पक्राउ पुर्जी भने जारी नभएको उहाँले बताउनुभयो । यस अघि पनि सांसद सिंहविरुद्ध सो मुद्दा दर्ता गराउने प्रयास भएको थियो ।

बाराको देवताल गाउँपालिकामा सुपरभाइजर पदमा कार्यरत महतोले समाजमा भएका गलत गतिविधिलाई विरोध गरेकै कारणबाट २७ कात्तिक २०८१ मा सिंहले अरु व्यक्तिहरुबाट गनपतलाई सामाजिक बहिष्कार गर्ने निर्णय भएको जाहेरीमा दावी गरिएको छ ।

यो आधारसहित पालिकामा उजुरी पर्दा करार सेवामा कार्यरत सुपरभाइजर महतो आफूले ७ दिन निलम्बनमा परेको

बताउनुभएको छ ।

जाहेरीमा आफूलाई सामाजिक रूपमा बहिष्कार गर्ने, अपमानित गर्ने तथा गाउँघरमा आफ्नो चरित्र र व्यक्तित्वमा आँच आउने गरी प्रचार प्रसार गर्ने काम भएको आरोप लगाइएको दावी गरिएको छ ।

जाहेरीमा सांसद सिंहसँगै रामबाबु प्रसाद यादव, ईश्वर चौधरी, विश्वनाथ सिंह, दिला सिंह, भैरव राउत, शिवदर्शन पण्डित, वीरेन्द्र पसवान, प्रमोद प्रसाद

साह, हरिनारायण गिरी, रामबाबु यादव, भोडीलाल साह, रामेश्वर महतो र देवराज महतोको नाम उल्लेख छ ।

जाहेरीअनुसार विपक्षीहरुले गाउँमा विकाससम्बन्धी काम गर्न अवरोध गरेको र आफूले त्यस्ता अवरोधका बावजुद विकाससम्बन्धी काम गराउन पहल गरेपछि विभिन्न व्यक्तिसँग मिलेर आफूलाई समाजबाट बहिष्कार गर्ने निर्णय गरेको आरोप उहाँको छ ।

उहाँले जाहेरीमा गाउँघरमा हुने विवाह, सामाजिक तथा धार्मिक कार्यक्रममा आफू तथा आफ्नो परिवारका सदस्यलाई सहभागी हुन नदिने, सार्वजनिक स्थान तथा धार्मिक स्थलमा समेत बहिष्कार गर्न लगाउने, आफूलाई अपमानजनक व्यवहार गर्ने र गाउँघरमा आफूविरुद्ध विभिन्न किसिमका कुरा प्रचार(प्रसार गर्ने गरिएको उल्लेख गर्नुभएको छ ।

यस्तै, विपक्षीहरुले आफूलाई 'ठूलोबडा' बन्ने व्यक्ति भन्दै गाउँघरका दलित, गरिब, विपन्न तथा अल्पसंख्यक समुदायका मानिसलाई पैसा तथा अन्य प्रलोभन दिएर आफ्नो विरोधमा प्रयोग गरेको आरोपसमेत जाहेरीमा लगाइएको

बाँकी तेश्रो पेजमा

निजगढमा पार्टी सभापतीले जग्गाको निस्सा वितरण गरेपछि स्थानीयको विरोध

निजगढ, १७ असोज/निजगढ नगरपालिका वडा नम्बर १ सिंगैलमा सुकुम्बासीलाई वितरण गर्न वडा कार्यालयले तयार पारेको जग्गाको निस्सा नेपाली काँग्रेस वडा नम्बर १ का सभापती बुद्ध लामाले वितरण गरेपछि स्थानीयले विरोध जनाएका छन् ।

काँग्रेस पार्टीका वडा सभापती लामाले वडा कार्यालयमा बसेर आज विहान सुकुम्बासीहरुलाई अनाधिकृत रुपमा जग्गाको निस्सा वितरण गरेको भन्दै अन्य दलका कार्यकर्ता र स्थानीयले विरोध गरेका हुन ।

सभापती लामाले अधिकार क्षेत्र

मिचर वडा अध्यक्ष मंगले लोप्चनसंगको मिलिमतोमा वडा कार्यालयबाट अनाधिकृत रुपमा सुकुम्बासीलाई जमिनको निस्सा वितरण गरिरहेको खबर बाहिरिएपछि आफूहरु वडा कार्यालयमै पुगेर विरोध जनाएको एमाले वडा अध्यक्ष कुमार खडकाले जानकारी दिनुभयो ।

सभापती लामाले वडा अध्यक्ष लोप्चनको कुर्सीमा बसेर आफ्नै हातबाट निस्सा वितरण गरिरहेको पाइएपछि स्थानीयले विरोध गरेर लामालाई बाहिर निकालेको एमाले अध्यक्ष खडकाले बताउनुभयो ।

सभापती लामाले वडाका अन्य जनप्रतिनिधि र कर्मचारी समेत नराखी निस्सा वितरण गरेका हुन ।

सभापती लामाले गैह्रकानुनी रुपमा राजनीतिक स्वार्थ पूर्तिको लागि निस्सा वितरण गरेको एमाले अध्यक्ष खडकाले भनाइ छ ।

स्थानीयको विरोधपछि वडा अध्यक्ष लोप्चन र अन्य जनप्रतिनिधिहरु कार्यालयमा आएर आफूले निस्सा वितरण सुरु गरेका थिए । वडा अध्यक्ष लोप्चनले भने आफ्नो व्यस्तताका कारण सभापती लामालाई आफूले नै निस्सा वितरण गर्न अनुमति दिएको बताउनुभएको छ ।

वडा कार्यालयले सुकुम्बासीहरुको धनी पुर्जा बनाउने क्रममा निस्सा वितरण सुरु गरेको छ । कार्यालयबाट आजमात्रै ८०/९० जना सुकुम्बासीलाई निस्सा वितरण गरेको थियो ।

मैनालीलाई निजगढ सभापती बनाउने काँग्रेस देउवासमूहको तयारी

निजगढ, १७ असोज/नेपाली काँग्रेसको देउवा समूहले युवा नेता खड्गराज मैनालीलाई निजगढ नगर सभापती बनाउने भएको छ ।

१५औँ महाधिवेशनअन्तर्गत आगामी असोज २० गते हुने पालिका अधिवेशनमा मैनालीलाई निजगढ नगर सभापती बनाउने विषयमा समूहभित्र छलफल भइरहेको काँग्रेस स्रोतले जनाएको छ ।

पार्टी संगठनलाई थप गतिशील बनाउने, युवाको सहभागिता बढाउने तथा नयाँ सोच र ऊर्जाका साथ काँग्रेसलाई अघि बढाउने उद्देश्यले

मैनालीलाई नगर सभापतीका रूपमा प्रस्ताव गरिएको बताइएको छ । मैनालीलाई सभापतीका रूपमा अधि सार्ने विषयमा समूहभित्र सकारात्मक

योजनाहरुको कार्यान्वयनको जिम्मेवारी वडा सचिव र प्राविधिकहरुको हातमा पुगेको छ । अब वडा स्तरका योजनाको सम्झौता, कायदेशि र भुक्तानीका सबै

वातावरण बनेको स्रोतको दावी छ ।

मैनालीले पनि पार्टीको नगर सभापतीको जिम्मेवारी सम्हाल्न नेताहरुबाट अनुरोध आएको बताउनुभएको छ । 'नेताहरुले पार्टीको जिम्मेवारी लिन प्रस्ताव गर्नुभएको छ, उहाँले भन्नुभयो, तर यस विषयमा मैले कुनै निर्णय गरिसकेको छैन ।' मैनालीले साथीहरूसँग थप सल्लाहा गरेर मात्रै आफू अधि बढ्ने पनि बताउनुभएको छ ।

नेपाली काँग्रेसको राजनीतिसँगै सामाजिक तथा युवा अभियानमा समेत

बाँकी तेश्रो पेजमा

प्रक्रिया वडा कार्यालयबाटै सम्पादन हुनेछन् ।

यसअघि वडा तथा नगर स्तरीय सबै योजनाहरुको सम्झौता, कायदेशि र भुक्तानीका प्रक्रियाहरु उपमहानगरपालिकाको जीतपुरस्थित कार्यपालिकाको कार्यालयबाट हुँदै आएका थिए । सबै योजनाका काम एकै ठाउँबाट गर्दा कार्यालयमा अत्यधिक भिड हुनुका साथै समयमै योजना कार्यान्वयन गर्न चुनौती थपिने गरेको थियो ।

विकेन्द्रीकरणको यस कदमले वडा कार्यालयहरुलाई प्रशासनिक र वित्तीय रूपमा बलियो, जिम्मेवार र जनताप्रति थप जवाफदेही बनाउनुका साथै नगर स्तरीय ठूला आयोजनाहरुमा ध्यान केन्द्रित गर्न मद्दत पुऱ्याउने प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत निरौलाको भनाइ छ । मातहतका कर्मचारीलाई सक्षम र

बाँकी तेश्रो पेजमा

सम्पादकीय.....

कांग्रेसमा गुटबन्दी

नेपाली कांग्रेस नेपालको लोकतान्त्रिक आन्दोलनको महत्वपूर्ण शक्ति हो। स्थापनाकालदेखि नै यस पार्टीभित्र विचार, नेतृत्व र कार्यशैलीलाई लिएर मतभेद देखिँदै आएका छन्।

फरक विचार हुनु लोकतान्त्रिक पार्टीका लागि स्वाभाविक भए पनि ती मतभेद व्यक्तिगत स्वार्थ, पदको प्रतिस्पर्धा र गुटगत राजनीतिमा परिणत हुँदा समस्या उत्पन्न हुन्छ। इतिहासमा कांग्रेसले विभिन्न चरणमा विभाजन र पुनःएकीकरणको अनुभव गरिसकेको छ। यसले पार्टीभित्रको आन्तरिक लोकतन्त्रसँगै गुटबन्दीको प्रभावलाई पनि स्पष्ट देखाउँछ।

पछिल्ला दशकमा कांग्रेसभित्र संस्थापन र इतर समूहबीचको प्रतिस्पर्धा अझ स्पष्ट हुँदै गएको छ। नेतृत्व चयन, टिकट वितरण, सरकारमा सहभागिता, पार्टी सञ्चालन तथा आगामी राजनीतिक रणनीतिका विषयमा देखिने मतभेदले संगठनलाई कमजोर बनाउने जोखिम बढाएको छ।

स्वस्थ प्रतिस्पर्धाले नेतृत्वलाई जिम्मेवार र पार्टीलाई गतिशील बनाउन सक्छ, तर गुटगत स्वार्थले विचार र नीतिलाई ओझेलमा पार्दा कार्यकर्ता निराश हुन्छन् र जनविश्वासमा समेत असर पर्न सक्छ। विगतका विभाजनबाट पाठ सिक्दै वर्तमान नेतृत्वले असहमतिको सम्मान गर्दै संवाद र सहमतिलाई प्राथमिकता दिन आवश्यक छ।

कांग्रेसको भविष्य केवल कुनै एक नेता वा समूहको हातमा होइन, सम्पूर्ण पार्टीको सामूहिक निर्णय र कार्यकर्ताको विश्वासमा निर्भर हुन्छ। त्यसैले अहिलेको आवश्यकता गुट विस्तार गर्नु होइन, संगठन सुदृढ गर्नु हो। वैचारिक बहसलाई संस्थागत गर्दै नेतृत्व चयनमा पारदर्शिता, निर्णय प्रक्रियामा सहभागिता र अनुशासनमा समान मापदण्ड कायम गर्नुपर्छ।

मतभेदलाई विभाजनको कारण होइन, सुधारको अवसरका रूपमा लिन सके कांग्रेसले आफ्नो लोकतान्त्रिक विरासतलाई अझ बलियो बनाउन सक्छ। आठ दशक लामो इतिहास बोकेको पार्टीका लागि आगामी बाटो गुटको विजयभन्दा पनि एकता, नीति र जनउत्तरदायित्वमा आधारित हुनुपर्छ।

अन्तरिक्षमा नेपाल

प्रशान्तकुमार मोदक

हामीले जमिनको सिमाना रक्षाका लागि त धेरै बहस गर्नुपर्छ तर अब आकाशमा आफ्नो अधिकार र स्वदेशी प्रतिभाको भविष्य सुरक्षित गर्न नेपाल सरकारका लागि स्वतन्त्र अन्तरिक्ष एजेन्सी स्थापनानिमित्त यो नै सबैभन्दा उपयुक्त समय हो।

नेपालले सन् २०१९ अप्रिल १७ मा आफ्नै पहिलो नानो-भूउपग्रह 'नेपालीस्यट-१' सफलतापूर्वक प्रक्षेपण गर्दा आमनेपालीमा एउटा फरक गर्व र उत्साह थियो तर आवश्यक कानुनी तथा नीतिगत ढाँचाको अभावमा यो प्रयास केवल एउटा प्राविधिक प्रयोग र शैक्षिक कोसेढुङ्गामा मात्र सीमित रहन पुग्यो। आज हामी अन्तरिक्ष प्रविधिको कम्प्युनिकेसन, मौसम, भूअनुगमन तथा नेभिगेसन सेवामा निर्भर प्रयोगकर्ता त बनिसक्यौं। यसलाई नियमन, व्यवस्थापन र सुरक्षित गर्ने कानुनी धरातलमा अझै शून्यमै छौं। सन् २०२२ मा 'नेपाल-पिक्वु १' को सफल प्रक्षेपण र सन् २०२४ मा इस्रोसँग 'मुनाल' न्यानोस्याटेलाइटका लागि गरिएको सम्झौताले नेपालको अन्तरिक्ष यात्रा अगाडि बढिरहेको देखाए पनि हाम्रो कानुनी पूर्वाधार यो गतिलाई धान्न सक्ने गरी बलियो छैन। यही संवेदनशीलतालाई बुझेर सन् २०२६ को मे १३ मा सरकारले शिक्षा मन्त्रालयबाट विज्ञान र प्रविधिलाई अलग गरेर एउटा छुट्टै 'विज्ञान, प्रविधि तथा नवप्रवर्तन मन्त्रालय' स्थापना गरेको छ। यसको कार्यक्षेत्रमा अन्तरिक्ष र खगोल विज्ञानसम्बन्धी अध्ययन तोकियो ऐतिहासिक कोसेढुङ्गो हो।

तर संयुक्त राष्ट्रसङ्घको अन्तरिक्ष मामिला कार्यालयले विकास गरेका मुख्य पाँच वटा अन्तरिक्ष सन्धिहरूमध्ये नेपालको संलग्नता अत्यन्तै कमजोर र अपूर्ण छ। नेपालले केवल सन् १९६७ को बाह्य अन्तरिक्ष सन्धि र सन् १९६८ को उद्धार सम्झौतालाई मात्र पूर्ण रूपमा अनुमोदन गरेको छ। अन्तरिक्ष यात्रालाई सुरक्षित र व्यावसायिक बनाउन आवश्यक पर्ने सन् १९७२ को दायित्व महाभिसन्धिमा नेपाल केवल हस्ताक्षरकर्ताका रूपमा सीमित छ भने सन् १९७६ को दर्ता महाभिसन्धि र सन् १९७९ को चन्द्र सम्झौतामा नेपालको कुनै संलग्नता छैन।

दायित्व महाभिसन्धि अनुमोदन नहुँदा भोलि नेपाली नागरिक, निजी स्टार्टअप वा राज्यकै भूउपग्रह स्पेस

एक्स वा इस्रोको रकेटमार्फत उडान भरी कक्षमा पुगेपछि अन्य देशको भूउपग्रहसँग ठोक्किएर दुर्घटना भएमा अन्तर्राष्ट्रिय अदालत वा संयुक्त राष्ट्रसङ्घको दावी संयन्त्रमा भाग लिने पूर्ण कानुनी अधिकार नेपालसँग सुरक्षित हुँदैन। यसले गर्दा विदेशी प्रक्षेपणकर्ताले सम्पूर्ण क्षतिपूर्तिको भार नेपाल सरकार वा स्वदेशी कम्पनीमाथि थोप्ने जोखिम रहन्छ। अर्कोतर्फ दर्ता महाभिसन्धिको अभावमा आफ्नो राष्ट्रिय दर्ता किताब सञ्चालन गर्न नपाउँदा 'नेपालीस्यट-१' जापानको र 'नेपाल-पिक्वु १' अमेरिकाको दर्ता किताब अन्तर्गत राष्ट्रसङ्घमा दर्ता हुनु परेको थियो; जुन अन्तर्राष्ट्रिय कानूनको नजरमा हाम्रो आकाशीय सार्वभौमिकताको दृष्टिकोणले सुखद होइन।

यसवाहेक नेपालमा मौजुदा रहेको 'भूउपग्रह नीति, २०७७' केवल ठुला भू-स्थिर सञ्चार उपग्रहमा मात्र केन्द्रित हुँदा यसले आधुनिक साना क्युबस्यट, अन्तरिक्ष फोहोर न्यूनीकरण र निजी क्षेत्रको सहभागितालाई पूर्ण रूपमा पन्छाएको छ। यो कानुनी र नीतिगत शून्यताको सबैभन्दा ठुलो मार स्वदेशी भूमिबाटै रकेट प्रक्षेपणको सपना देखिरहेको र उच्चस्तरीय प्राविधिक अनुसन्धान गरिरहेका कतिपय निजी नवप्रवर्तकहरूले भोग्नु परिरहेको छ। ठोस इन्धन र तरल अक्सिडाइजरको संयोजनबाट सञ्चालन हुने 'हाइब्रिड रकेट प्रविधि' मा केन्द्रित रहेर यो कम्पनीले काम गरिरहेको छ; जुन अत्यन्तै सुरक्षित, विस्फोट नहुने, सस्तो र नियन्त्रण गर्न सजिलो हुन्छ। विश्वभर नै हाइब्रिड रकेट प्रविधिलाई व्यावसायिक रूपमा प्रयोग गर्ने एजेन्सीहरू औलामा गन्न सकिने मात्र भएकाले नेपालले स्थानीय नवप्रवर्तनमार्फत यस क्षेत्रमा आफ्नो बलियो वैश्विक उपस्थिति देखाउने अद्वितीय अवसर पाएको तर एउटा स्वतन्त्र, स्वायत्त र नियमनकारी अधिकारसम्पन्न 'नेपाल अन्तरिक्ष एजेन्सी' को टड्कारो अभावका कारण यस्ता नवप्रगामी संस्थाहरूले न आफ्नो प्रविधिको वैधता र सुरक्षित परीक्षणका लागि अनुमति पाउने कुनै कानुनी बाटो भेटाएका छन् न त राज्यबाट कुनै प्रकारको नीतिगत संरक्षण र प्रोत्साहन नै पाउन सकेका छन्।

राष्ट्रियस्तरमा अन्तरिक्ष गतिविधिहरूलाई एकीकृत, निर्देशित र नियमन गर्ने एउटा बलियो छाता सङ्गठन र इजाजतपत्र दिने स्पष्ट कानुनी संयन्त्र नहुँदा स्वदेशमै अन्तरिक्ष प्रविधिको विकास गर्न खोज्ने युवा इन्जिनियरहरू 'नो-म्यान्स ल्यान्ड' मा उभिन बाध्य छन्। यसले अन्ततः राष्ट्रिय गौरवका प्रयासलाई सरकारी फाइलमै अल्झाएर प्रतिभा पलायनलाई बढावा दिन्छ।

अन्तरिक्ष प्रविधिको यो नीतिगत र प्राविधिक कूटनीति अब नेपालका लागि केवल प्राज्ञिक बहसको विषय मात्र रहेन; यो सिङ्गो मुलुकको सार्वभौमिकता र भूराजनीतिक अस्तित्व रक्षाको कडी

बनेको छ। वर्तमान परिप्रेक्ष्यमा बाह्य अन्तरिक्ष विश्वव्यापी महाशक्तिहरूको सैन्य, व्यापारिक र रणनीतिक प्रतिस्पर्धाको नयाँ मोर्चा बनिसकेको छ। छिमेकी मुलुकहरू भारत र चीनले अन्तरिक्ष विज्ञानमा ठुलो फड्को मारिरहँदा तिनीहरूको बिचमा रहेको नेपालले कानुनी र नीतिगत रूपमा आफूलाई बलियो नबनाए हाम्रो आकाशीय क्षेत्र र अर्बिटल स्लटहरूमाथि अरुकै अदृश्य नियन्त्रण कायम हुने जोखिम रहन्छ। यसै कारण नवगठित मन्त्रालयका सामु एकातिर अन्तर्राष्ट्रिय मञ्चमा आफ्नो बलियो उपस्थिति र कूटनीतिक अडान प्रस्तुत गर्नुपर्ने चुनौती छ भने अर्कातिर देशभित्र रहेका नवप्रवर्तकहरूको रक्षा गर्दै आन्तरिक सुरक्षा र नियमनको बलियो प्रबन्ध मिलाउनुपर्ने गहन दायित्व छ। हामीसँग अन्तर्राष्ट्रिय सन्धिहरूको पूर्ण अनुमोदन र आफ्नै कडा घरेलु ऐन नभएसम्म हामीले अन्तर्राष्ट्रिय मञ्चहरूमा चित्तबुझ्दो कानुनी प्रतिरक्षा गर्न र आफ्नो हकदावी सुरक्षित राख्न सक्ने छैनौं। यसले गर्दा देशको समग्र राष्ट्रिय सुरक्षा र कूटनीतिक गरिमा नै धरापमा पर्न सक्छ।

नेपालको भौगोलिक बनावट जटिल, हिमाली, भूकम्प-संवेदनशील तथा विपत् जोखिमयुक्त भएकाले अन्तरिक्षमा आधारित सेवाको उपयोग राष्ट्रिय आवश्यकतासँग प्रत्यक्ष रूपमा सम्बन्धित छ। नेपालले सन् २०१५ पछिको पुनर्निर्माण, भूनीयन्त्रण सञ्जाल पुनर्स्थापना, जिएनएसएसमा आधारित नापी प्रणाली, भूउपयोग विश्लेषण तथा सगरमाथा उचाइ मापन जस्ता कार्यमा उपग्रह प्रविधिको प्रयोगात्मक महत्व स्वीकार गरिसकेको छ। यसले नेपालमा अन्तरिक्ष प्रविधिको सान्दर्भिकता केवल सञ्चार वा प्रसारण सेवासम्म सीमित छैन भन्ने प्रमाणित गर्छ। यही बहुआयामिक भूमि, स्रोत र सुरक्षा व्यवस्थापनको विशाल दायरालाई प्रशासनिक ढिलासुस्ती र अमूर्त नीतिहरूले सम्बोधन गर्ने सक्दैनन्। त्यसैले देशको सम्पूर्ण अन्तरिक्ष गतिविधिलाई एउटै छातामुनि एकीकृत गर्न र रणनीतिक निर्णय लिन अधिकारसम्पन्न स्वायत्त 'नेपाल अन्तरिक्ष एजेन्सी' को स्थापना अनिवार्य बनेको हो।

बाह्य अन्तरिक्ष विश्वव्यापी महाशक्तिहरूको सैन्य, व्यापारिक र रणनीतिक प्रतिस्पर्धाको नयाँ मोर्चा बनिसकेको परिप्रेक्ष्यमा छिमेकी मुलुकहरू भारत र चीनले चन्द्रमा र मङ्गल ग्रहसम्म यान पुर्‍याएर ठुलो फड्को मारिरहँदा नेपालले कानुनी, संस्थागत र संरचनात्मक रूपमा एनएसएमार्फत आफूलाई बलियो नबनाए हाम्रो आकाशीय क्षेत्र र नेपालको भागमा पर्ने अर्बिटल स्लटहरूमाथि अरुकै अदृश्य नियन्त्रण कायम हुने जोखिम रहन्छ।

नेपाल भौगोलिक अवस्थिति,

भूकम्प, बाढी र हिमताल विस्फोट जस्ता प्राकृतिक विपत्प्रतिको संवेदनशीलताका कारण पनि स्याटेलाइट डाटा, पर्यावरण अनुगमन र परिष्कृत मौसम पूर्वानुमान प्रविधिमा आत्मनिर्भर हुन आवश्यक छ। हाम्रो लागि यो विलासिता होइन, बरु नागरिकको जीवनरक्षाको माध्यम र दिगो विकासको आधार हो। त्यसैले नवगठित मन्त्रालयले अबको बाटो तय गर्दा तत्काल संसद् र क्याबिनेटबाट सन् १९७२ को दायित्व महाभिसन्धि र सन् १९७६ को दर्ता महाभिसन्धि अनुमोदन गर्ने प्रक्रिया अगाडि बढाउनु पर्छ।

संयुक्त राष्ट्रसङ्घको 'ग्लोबल स्पेस ल प्रोजेक्ट' सँग प्राविधिक र कानुनी सहायता माग गरी नेपालको आफ्नै राष्ट्रिय अन्तरिक्ष गतिविधि ऐनको मसौदा तयार गर्न ढिला गर्नु हुँदैन। साथै सञ्चार मन्त्रालय, परराष्ट्र मन्त्रालय र विज्ञान मन्त्रालयबिच नीतिगत समन्वय गर्दै सिङ्गो देशको अन्तरिक्ष अभियानको कमान्ड समाल्ने एउटा शक्तिशाली, पूर्ण रूपमा स्वायत्त र अधिकारसम्पन्न 'नेपाल अन्तरिक्ष एजेन्सी' को स्थापना अब अपरिहार्य भइसकेको छ। यस एजेन्सीले राष्ट्रिय नीति र नियमन अनुसार यस क्षेत्रका नवप्रवर्तकहरूलाई काम गर्ने सहज वातावरण, रकेट परीक्षणका लागि अनुमति, फ्रिक्वेन्सी व्यवस्थापन, इजाजतपत्र र सुरक्षा क्लियरेन्स दिने एउटा भरपट्टो 'एकद्वार प्रणाली' का रूपमा काम गर्नु पर्छ।

अन्तरिक्ष अब केवल ठुला र धनी राष्ट्रहरूको मात्र पेवा रहेन र प्राविधिक विकाससँगै यो क्षेत्र लोकतान्त्रिक र सर्वसुलभ हुँदै गइरहेको छ। नेपालसँग प्रतिभा, युवा इन्जिनियरहरूको जोस र अन्तर्राष्ट्रिय सद्भावना छ तर कमी छ त केवल एक दूरदर्शी कानुनी र नीतिगत ढाँचाको। हाम्रा उच्च हिमाली भूभागहरू (जस्तै- हुम्ला, मुस्ताङ) कम वायुमण्डलीय घनत्व र विशिष्ट रणनीतिक अवस्थितिका कारण न्यूनकक्षीय उपग्रह प्रक्षेपण, रकेट परीक्षण र वैज्ञानिक अब्जर्भेटरीका लागि अध्ययन गर्न भौगोलिक रूपमा संसारकै उत्कृष्ट मानिन्छन्, जसको लाभ उठाउन कानुनी र व्यावसायिक बाटो स्पष्ट हुनु पर्छ। हामीले समयमै कानुनी र संस्थागत पूर्वाधार निर्माण गरेनौं भने हाम्रा आगामी अन्तरिक्ष अभियानहरू अन्तर्राष्ट्रिय कानुनी अड्चनमा फस्ने छन् र निजी क्षेत्रका प्रयासहरू सरकारी फाइलका चक्रव्यूहमा पुरिने छन्। हामीले जमिनको सिमाना रक्षाका लागि त धेरै बहस गर्नुपर्छ तर अब आकाशमा आफ्नो अधिकार र स्वदेशी प्रतिभाको भविष्य सुरक्षित गर्न नवगठित विज्ञान, प्रविधि तथा नवप्रवर्तन मन्त्रालय र समग्र नेपाल सरकारका लागि एउटा स्वतन्त्र अन्तरिक्ष एजेन्सी स्थापनाका लागि गम्भीर बन्ने यो नै सबैभन्दा उपयुक्त र उच्च समय हो।

साभार:गोरेखापत्र

सम्पूर्ण इलेक्ट्रोनिक सामानहरू तथा ल्यापटप, डेस्कटप किस्ताबन्दीमा पाइन्छ।

सहज 0% व्याजदरमा

ASIAN, SAMSUNG, Panasonic, Yasuda, BETTER, SANSUI, BALTRA, DELL, acer, Lenovo, ASUS

अधिकारीक भिडियो : शुभलक्ष्मी बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था लिमिटेड । वीरगञ्ज पर्सा ९८८४२९०३८८

किस्ताबन्दीमा आफ्नो छरिद गर्न चाहने सामानहरू छरिद गर्न चाहने ४० प्रतिशत शुल्कमा डाउन पेमेन्ट गर्नु पर्छ र बाँकी रकमको १२ महिना भित्र तिर्नु पर्ने हुन्छ। रकम तिर्दा व्याज लाग्ने छैन तर शुल्कमा रु.१००/- को छेउर रकम बापत लाग्नेछ। किस्ताबन्दीमा सामान तिर्दा ग्राहकको नागरिकाको प्रतिनिधि १ थान र फोटो २ थान चाहिन्छ। ग्राहकले बाँकी रकमको १ वक १ वर्षको भाखा राखि दिनु पर्नेछ।

॥ सत्यं वदामः, तथ्यं प्रकाशयामः ॥

॥ जनहिताय सञ्चारः, समाजहिताय प्रयासः ॥

कृपा दैनिक | **काल्य साप्ताहिक** | **अर्थकरी पाक्षिक**

ॐ

📍 ठेगाना: कलैया बारा | 📞 सम्पर्क: बीरगञ्ज-१३, पर्सा | 📞 सम्पर्क नं.: ०५१५९१८७३, ९८५५०२१८८६

e-kripa.com

बारामा सशस्त्र प्रहरीद्वारा १६३ बोरा केराउ बरामद, व्यवसायीको आपत्ति

कलैया, १७ असोज/भन्सार कर्मचारीहरूको टोलीले बाराको पचरौता नगरपालिकाबाट ठूलो परिमाणमा हरियो केराउ बरामद गरेपछि व्यवसायी पक्षले घटनाप्रति आपत्ति जनाएको छ । व्यवसायी पक्षले आफूहरूसँग केराउ खरिदको बिल, भ्याट बिललगायत आवश्यक कागजात रहेको दावी गर्दै घटनाको निष्पक्ष छानविन गर्न माग गरेको छ ।

शुक्रवार विशेष सूचनाका आधारमा सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नम्बर १२ गण हेडक्वार्टर बाराका गणपति सशस्त्र प्रहरी उपरीक्षक विशाल सिलवाल र

वीरगञ्ज भन्सार कार्यालयबाट खटिएको संयुक्त टोलीले पचरौता नगरपालिका(६ पकडियास्थित सचिप्तानन्द रौनियारको रौनियार गल्ला तथा खाद्यान्न भण्डारमा खानतलासी गरेको थियो ।

खानतलासीका क्रममा १६३ बोरा अर्थात् ८ हजार १५० किलो हरियो केराउ बरामद गरिएको सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नम्बर १२ गण हेडक्वार्टर बाराका सूचना अधिकारी सशस्त्र प्रहरी नायब उपरीक्षक विक्रममणि अधिकारीले जानकारी दिनुभयो । उहाँका अनुसार बरामद केराउको मूल्य

७ लाख ३३ हजार ५०० रुपैयाँ रहेको र आवश्यक कारवाहीका लागि वीरगञ्ज भन्सार कार्यालय, पर्सामा बुझाइएको छ ।

व्यवसायी पक्षले भने केराउ खरिद गरी गोदाममा राखिएको र त्यसको खरिद बिल, भ्याट बिललगायत आवश्यक कागजात आफूसँग रहेको दावी गरेको छ । राजनीतिक पूर्वाग्रहका कारण गलत सूचना दिइएको आरोप लगाउँदै व्यवसायी पक्षले कागजात हुँदाहुँदै सामान नियन्त्रणमा लिइएको भन्दै आपत्ति जनाएको हो । व्यवसायी पक्षले खरिद बिल, भ्याट बिल तथा अन्य

कागजातको निष्पक्ष परीक्षण गरी केराउको वास्तविक अवस्था यकिन गर्न सम्बन्धित निकायसँग माग गरेको छ । कागजात वैध रहेको पुष्टि भए नियन्त्रणमा लिइएको सामान कानुनबमोजिम फिर्ता गर्नसमेत आग्रह गरिएको छ ।

यता, सशस्त्र प्रहरीले बरामद गरिएको हरियो केराउ कून उद्देश्यले गोदाममा राखिएको थियो र त्यसको आयात तथा भण्डारण वैधानिक हो वा होइन भन्ने विषय अब भन्सार कार्यालयबाट परीक्षण हुने छ ।

कलैयाको सितलपुरमा ३ दिने श्रीमृआमाई मेला सुरु

कलैया, १७ असोज/कलैया उपमहानगरपालिका वडा नम्बर(११ र १२ स्थित सितलपुर, विश्रामरपुरमा शुक्रवारबाट ३ दिने श्री मुआमाई मेला सुरु भएको छ

श्री मुआमाई मेला समितिको आयोजनामा सञ्चालन भइरहेको मेलाको कलैया उपमहानगरपालिकाका नगर प्रमुख विनोदप्रसाद साहले रिबन काटेर उद्घाटन गर्नुभएको थियो ।

उद्घाटन समारोहमा नगर प्रमुख साहलाई मेला समितिका अध्यक्ष धर्मेन्द्रप्रसाद यादव 'रफि यादव' ले

फूलमाला तथा दोसल्ला ओढाएर सम्मान गर्नुभएको थियो । अध्यक्ष यादवले कार्यक्रममा उपस्थित अन्य अतिथिहरूलाई समेत दोसल्ला ओढाएर सम्मान गर्नुभएको थियो ।

मुआमाई मेलामा स्थानीय तथा विभिन्न क्षेत्रका श्रद्धालु भक्तजनको सहभागिता रहेको आयोजकले जनाएको छ । आइतवारसम्म चल्ने सो मेलामा धार्मिक कार्यक्रमसँगै विभिन्न सांगीतिक तथा मनोरञ्जनात्मक कार्यक्रमहरू समेत आयोजना रहेको मेला समितिका अध्यक्ष यादवले जानकारी दिनुभयो ।

१८ वर्ष कैद र करिव २ करोड जरिवाना तोकिएका दाजुभाइ पक्राउ

वीरगञ्ज, १७ असोज/जिल्ला प्रहरी कार्यालय पर्साले ठगी तथा संगठित अपराध मुद्दामा अदालतबाट कैद तथा जरिवाना सजाय तोकिएपछि फरार रहेका दुई प्रतिवादीलाई पक्राउ गरेको छ ।

पक्राउ पर्नेमा वीरगञ्ज महानगरपालिका(१६ का २९ वर्षीय वीरनारायण चौरसिया र उनका २४ वर्षीय भाइ राजनारायण चौरसिया रहेका छन् ।

पर्सा प्रहरी प्रमुख प्रहरी उपरीक्षक (एसपी) पवनकुमार भट्टराईका अनुसार दुवै जनालाई वीरगञ्ज(१६ स्थित इनर्वा क्षेत्रबाट पक्राउ गरिएको हो ।

अदालतले उनीहरू दुवैलाई ठगी तथा संगठित अपराधसम्बन्धी मुद्दामा १९ वर्ष कैद र कुल १ लाख ९० हजार रुपैयाँ जरिवाना तोकेको थियो । सजाय तोकिएपछि फरार रहेका उनीहरूलाई वडा प्रहरी कार्यालय विर्ताबाट प्रहरी निरीक्षक विक्रम सुवेदीको कमान्डमा खटिएको टोलीले विशेष सूचनाका

आधारमा खोजतलास तथा निगरानी गर्दै पक्राउ गरेको प्रहरीले जनाएको छ । पक्राउ परेका दुवै जनालाई

आवश्यक कानुनी प्रक्रिया पूरा गरी पर्सा जिल्ला अदालतमा बुझाइएको जिल्ला प्रहरी कार्यालय पर्साले जनाएको छ ।

रौतहटको बैरगिनियास्थित एक पोखरीमा युवकको शव फेला

रौतहट १७ असोज/रौतहटको फतुवा विजयपुर नगरपालिका(१ बैरगिनिया टोलमा एक युवक पोखरीमा मृत अवस्थामा फेला परेका छन् ।

स्थानीयका अनुसार फतुवा विजयपुर(१ बैरगिनिया टोलका रामहरी

दासका करिव २८ वर्षीय छोरा राजेश दास सोही स्थानका अरविन्द यादवको पोखरीमा शुक्रबार मृत अवस्थामा फेला परेका हुन् ।

राजेश पोखरीमा घोप्टो परेको अवस्थामा रहेको भन्दै स्थानीयले बिहान प्रहरीलाई जानकारी गराएका थिए । सूचना प्राप्त भएपछि इलाका प्रहरी कार्यालय सन्तपुर लक्ष्मिनियाबाट प्रहरी नायब निरीक्षक विनोद पासवानको कमाण्डमा टोली घटनास्थल पुगेको थियो ।

प्रहरी टोलीले घटनास्थल सुरक्षित राखी थप अनुसन्धान तथा कानुनी प्रक्रिया अघि बढाएको छ । घटनाको अनुसन्धानका लागि इलाका प्रहरी कार्यालय लक्ष्मिनिया विजयपुरबाट प्रहरी निरीक्षक रादेशकुमार खत्रीको कमाण्डमा सोको सहितको टोली समेत घटनास्थलमा खटिएको प्रहरीले जनाएको छ ।

युवकको मृत्यु पोखरीमा डुवेर भएको हो वा अन्य कुनै कारणबाट भन्ने विषयमा प्रहरीले अनुसन्धान गरिरहेको छ । घटनाको विस्तृत कारण खुल्न बाँकी रहेको प्रहरीले जनाएको छ ।

एमाले निजगढ ६ को अध्यक्षमा बालकृष्ण हुमागाई

निजगढ, १७ असोज/नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी (एमाले) निजगढ नगर वडा नम्बर ६ कमिटीको पाँचौं वडा अधिवेशनले बालकृष्ण हुमागाईलाई अध्यक्ष पदमा सर्वसम्मत चयन गरेको छ ।

शनिवार सम्पन्न अधिवेशनले वडा कमिटीका सबै पदाधिकारीको चयन सर्वसम्मत गरेको हो ।

कमिटीको उपाध्यक्ष दीपक सिलवाल, सचिवमा कृष्णप्रसाद रिमाल, उपासचिवमा सपना बजगाई, र विमला अधिकारी चयन भएका छन् ।

त्यसैगरी सदस्यहरूमा मैयाँ राउत, कमल बजगाई, गणेश हुमगाई, राजु सञ्जेल, रमेश तिमल्सिना, रूपक चौलागाई, रिश्मबहादुर तिमल्सिना र अनिल काफ्ले रहेका छन् ।

डुमरवानामा बृहत् निःशुल्क आयुर्वेदिक तथा डेन्टल स्वास्थ्य शिविर सम्पन्न

डुमरवाना, १७ असोज/ब्रह्मकुमारी राजयोग सेवा केन्द्रले जीतपुरसिमराको डुमरवानामा शनिवार बृहत् निःशुल्क आयुर्वेदिक स्वास्थ्य शिविर तथा निःशुल्क डेन्टल क्लिनिक शिविर आयोजना गरेको छ । शिविर कार्यक्रमको अध्यक्षता ब्रह्मकुमारी ममता दिदीले गर्नुभएको थियो भने जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिकाका उपप्रमुख भोलाप्रसाद अधिकारी प्रमुख अतिथिका रूपमा सहभागी हुनुभएको थियो ।

कार्यक्रममा प्रादेशिक आयुर्वेद तथा वैकल्पिक चिकित्सालय, कलैया, बाराका प्रमुख चिकित्सक डा. पुनित केसी पनि विशेष अतिथिका रूपमा उपस्थित

हुनुहुन्थ्यो । शिविरमा दाँत, मुख तथा गिजा रोग विशेषज्ञ डा. उषा महतो, डा. प्रणिषा सिम्खडालगायत विभिन्न क्षेत्रका चिकित्सक, वैद्य तथा स्वास्थ्यकर्मीहरूले विरामीहरूको स्वास्थ्य परीक्षण गरेका थिए । स्वास्थ्य परीक्षण तथा उपचारका लागि बिहानैदेखि सयौं सेवाग्राही शिविरमा पुगेका थिए । शिविरमा निःशुल्क पूर्ण स्वास्थ्य जाँच, रक्तचाप, सुगर तथा तौल परीक्षणलगायतका स्वास्थ्य सेवाहरू प्रदान गरिएको थियो । त्यसैगरी आयुर्वेदिक चिकित्सक तथा वैद्यबाट स्वास्थ्यसम्बन्धी परामर्श तथा उपचार सेवा प्रदान गर्नुका साथै

आवश्यकताअनुसार निःशुल्क आयुर्वेदिक औषधिसमेत वितरण गरिएको थियो । दाँत, मुख तथा गिजासम्बन्धी समस्या भएका सेवाग्राहीका लागि विशेष निःशुल्क डेन्टल क्लिनिक सेवा सञ्चालन गरिएको थियो । आयुर्वेदिक चिकित्सा, प्राकृतिक जीवनशैली तथा नियमित स्वास्थ्य परीक्षणप्रति जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने उद्देश्यले आयोजना गरिएको शिविरबाट ठूलो संख्यामा स्थानीय सेवाग्राही लाभान्वित भएका छन् । आयोजकले स्वास्थ्य शिविरले रोगको समयमै पहिचान, उपचार तथा स्वस्थ जीवनशैलीप्रति समुदायमा जनचेतना अभिवृद्धि गर्न सहयोग पुग्ने विश्वास गरेको छ ।

म्याद गुज्रिएको खाद्य सामग्री बिक्री गर्ने बारा र पर्साका दुई व्यापारी काठमाण्डौबाट पक्राउ

वीरगञ्ज, १७ असोज/चाडवाडको मौका छोपेर म्याद गुज्रिएका तथा गुणस्तरहीन खाद्य

सामग्रीमा नक्कली स्टिकर टाँसेर बिक्री(वितरण गरेको आरोपमा बारा र पर्साका दुई जना व्यापारी काठमाडौंमा पक्राउ

जितिया पर्वमा स्थानीय बिदा दिने चन्द्रपुर नगरपालिकाको निर्णय

रौतहट, १७ असोज/रौतहटको चन्द्रपुर नगरपालिकाले जितिया पर्वको अवसरमा स्थानीय बिदा दिने निर्णय गरेको छ ।

चन्द्रपुर नगरपालिकाका नगर उपप्रमुख जयमालाकुमारी चौधरीले जारी गरेको सूचनाअनुसार तराई(मधेसमा मनाइने महत्वपूर्ण पर्व जितियाको अवसरमा २०८३ असोज १८ गते आइतबार नगरपालिकाभित्र स्थानीय बिदा दिइएको हो ।

नगरपालिकाले जारी गरेको सूचनामा उक्त दिन चन्द्रपुर नगरपालिका कार्यालय, वडा कार्यालय, शैक्षिक संस्थालगायत नगरपालिका अन्तर्गतका सबै कार्यालयमा स्थानीय बिदा रहने उल्लेख

गरिएको छ ।

जितिया पर्वको अवसरमा नगरपालिकाले देश तथा विदेशमा रहेका नेपाली दिदीबहिनी तथा दाजुभाइहरूमा सुख, शान्ति, समृद्धि र उन्नतिको शुभकामना समेत व्यक्त गरेको छ ।

नगर उपप्रमुख चौधरीद्वारा हस्ताक्षरित सूचनामा जितिया पर्वका अवसरमा स्थानीय बिदा रहने व्यहोरा सम्बन्धित सबैको जानकारीका लागि प्रकाशित गरिएको जनाइएको छ ।

चन्द्रपुर नगरपालिकाको यो निर्णयसँगै असोज १८ गते नगरपालिका अन्तर्गतका सरकारी कार्यालय तथा शैक्षिक संस्थाहरूमा नियमित सेवा तथा पठनपाठन प्रभावित हुने भएको छ ।

सैनिक जवान अभिषेकको कुशकोश बनावट अन्त्यष्टि

रौतहट, १७ असोज/रौतहटको मौलापुर नगरपालिका(७ सँगैयाका २२ वर्षीय नेपाली सेनाका जवान अभिषेक गुप्ताको हिन्दु परम्पराअनुसार कुशकोश बनावट आफन्तले आज अन्तिम

संस्कार गरेका छन् । नेपाली सेनाको श्री शेरगण कार्यालयमा कार्यरत गुप्ता गत भदौ १० गते रसुवामा आएको विनाशकारी बाँकी तेश्रो पेजमा

प्रकाशक:के.एस.मल्लिप्रपोज प्रा.लि., बीरगञ्ज पर्सा, प्रबन्ध संचालक एवं भाषा -सम्पादक:- कमल कुमार उपाध्याय ९८५५०२१८८६, प्रधान सम्पादक:- गोकुल घोरसाइने,

सम्पादक :पुजन चौधरी, कार्यकारी सम्पादक : कृष्ण उदास खनाल, व्यवस्थापक एवं सह-सम्पादक दुष्यन्त चौधरी ९८४३११३४३५ कार्यालय:- निजगढ नगरपालिका ठाउँ

नम्बर-४ बारा email:- kreepadaily@gmail.com, kreepadainik@gmail.com मुद्रक:- के. एस. मल्लिप्रपोज प्रा.लि. बीरगञ्ज, पर्सा ०५१-५८१८७३